

Qorti Civili, Prim'Awla

Imhalled Anthony Ellul

Rikors numru: 915/2010AE

Middlesea Insurance plc

Vs

Spot On Gypsum Limited

L-Erbgha, 7 ta' Ottubru 2015.

Permezz ta' rikors guramentat prezentat fl-14 ta' Settembru 2010, is-socjeta' attrici ppremettiet u talbet:-

1. Illi fit-30 ta' Awissu 2008 sehh incident fil-lukanda Radisson Golden Sands Resort, f'Ghajn Tuffieha meta bicca gypsum cornice (ceiling coving) waqghet mis-saqaf tal-kamra ta' l-istess lukanda fejn kien allogjat Malcolm Rogerson, u billi giet fuq ghajnejh waqt li kien riegged, korriet lill-istess Malcolm Rogerson;

2. Illi dan il-gypsum (ceiling coving) gie installat mis-socjeta' konvenuta;

*3. Illi b'rizultat ta' dan l-incident Malcolm Rogerson sofra d-danni, ghal-liema danni kellha taghmel tajjeb is-socjeta' attrici Middlesea Insurance plc li giet issurogata fid-drittijiet ta' l-istess Malcolm Rogerson sija bil-ligi kif ukoll bid-discharge and subrogation form relattiv (**Dok. MS1**);*

4. Illi fil-fatt is-socjeta' attrici Middlesea Insurance plc hallset lil Malcolm Rogerson is-somma ta' tnax-il elf mitejn sebgha u sebghin Euro u sebgha u erbghin centezmi (EUR 12,277.47) [ekwivalenti ghal STG 10,000 meta sari l-hlas] ghad-danni minnu sofferti fl-incident fuq imsemmi;

5. Illi l-incident fuq imsemmi u d-danni konsegwenzjali sehhew unikament bi htija ta' negligenza, traskuragni u nuqqas ta' diligenza da parti tas-socjeta' konvenuta fl-esekuzzjoni tax-xoghol tal-gypsum illi hija ghamlet fl-istess lukanda u/jew xoghol li ma sarx skond is-sengha u l-arti da parti taghha u ghal-liema danni s-socjeta' konvenuta hija ghalhekk responsabbli skond il-ligi;

*6. Illi minkejja illi s-socjeta' konvenuta giet interpellata thallas id-danni lis-socjeta' attrici anki permezz ta' ittra ufficjali tat-23 ta' Lulju 2010 (**Dok. MS2**), is-socjeta' konvenuta baqghet inadempjenti;*

L-attrici talbet lill-qorti sabiex:

1. tiddikjara u tiddeciedi illi s-socjeta' konvenuta hija responsabbli ghall-incident fuq imsemmi li sehh fil-lukanda Radisson Golden Sands Resort, f'Ghajn Tuffieha, f'liema incident korra Malcolm Rogerson u ghad-danni konsegwenzjali sofferti mill-istess Malcolm Rogerson li ghalihom ghamlet tajjeb is-socjeta' attrici;

2. *tiddikjara u tiddeciedi illi s-socjeta' konvenuta ghandha thallas lis-socjeta' attrici s-somma mhallsa mis-socjeta' attrici lil Malcolm Rogerson ghad-danni minnu sofferti fl-incident fuq imsemmi, u ghal-liema somma s-socjeta' attrici tinstab llum ssurrogata;*

3. *tikkundanna ghalhekk lis-socjeta' konvenuta thallas is-somma ta' tnax il-elf mitejn sebgha u sebghin Euro u sebgha u erbghin centezmi (EUR 12,277.47) jew somma verjuri lis-socjeta' attrici;*

bl-imghax legali fuq din is-somma mid-data ta' l-ittra ufficjali tat-23 ta' Lulju 2010 u bl-ispejjez kollha inkluzi dawk ta' l-istess ittra ufficjali kontra s-socjeta' konvenuta li r-rapprezentanti taghha huma minn issa ingunti ghas-subizzjoni.

Permezz ta' twegiba guramentata prezentata fl-14 ta' Ottubru 2010, is-socjeta' konvenuta wiegbet:-

1. *Illi fir-rigward tal-ewwel talba, l-esponenti socjeta' tirrispingi kwalsiasi responsabilita' ghall-allegati danni stante li huma ma kkawzaw ebda hssarat lil Malcolm Rogerson;*

2. *Illi x-xoghol minnhom interkors fir-Radisson Golden Sands Resort, f'Ghajn Tuffieha, sar skond is-sengha u l-arti u dan kif anki certifikat mill-Perit tal-Progett tal-lukanda in kwistjoni wara li ghadda id-'Defects Liability Period';*

3. *Illi l-hssarat allegati ma sarux b'tort tas-socjeta' esponenti u ghandhom jigu indirizzati semmai lil min huwa responsabbli u cioe' l-imsemmija lukanda;*

4. *Illi jrid ukoll jigu ppruvati d-danni allegatament sofferti minn Malcolm Rogerson;*

5. *Illi ma hemm ebda relazzjoni diretta bejn il-hssarat sofferti allegatament minn Malcolm Rogerson u l-intimata socjeta' u skond il-principji generali tad-danni akwiljani, wahda mill-elementi fis-sejba tar-responsabilita' tad-danni hija illi d-danni ghandhom ikunu diretti u mhux indiretti;*

6. *Illi l-hssarat li talvolta seta' soffra Malcolm Rogerson ma kinux minhabba x-xoghol minnhom interkors li gie lilhom certifikat bhala tajjeb u skond is-sengha u l-arti izda semmai ghal ragunijiet ohra estranei ghall-intimati;*

7. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, fir-rigward tat-tieni u t-tielet talba, l-esponenti socjeta' qed tikkontesta l-ammont imhallas mis-socjeta' attrici filwaqt li s-socjeta' esponenti mhijjex responsabbli ghal kull ammont unilaterament deciz, stabbilit u mhallas mis-socjeta' attrici;*

8. *Illi inoltre Malcolm Rogerson innifsu fl-ittra tieghu datata 8 ta' Settembru 2008 (Dok A) indirizzata lil Radisson SAS Golden Sands Resort & Spa, jallega nuqqas ta' ezami serju min-nies medici fil-linika u fl-isptar maltin;*

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' attrici Middlesea Insurance plc ingunta in subizzjoni.

Il-qorti rat l-atti li jinkludu noti ta' sottomissjonijiet.

1. Il-kawza titratta dwar hlas li l-attrici ghamlet lil Malcolm Rogerson wara li allega li qal li kien soffra danni waqt li kien qieghed joqghod ghal xi granet fil-lukanda Radisson Golden Sands, Ghajn Tuffieha meta fit-30 ta' Awissu 2008 mis-saqaf waqghet bicca *gypsum cornice* u laqtitu f'wiccu. L-attrici kienet harget *public liability insurance policy* favur is-

sidien tal-lukanda u waslet fi ftehim ma' Rogerson billi hallsitu s-somma ta' €12,277.47¹. Mal-hlas giet surrogata fid-drittijiet tieghu. L-attrici ssostni li l-*gypsum cornice* twahhal mill-konvenuta u d-danni graw minhabba xoghol hazin li ghamlet il-konvenuta u ghaldaqstant ghandha taghmel tajjeb ghad-danni.

2. Jirrizulta li Golden Sands Resort Limited kienet tat appalt lis-socjeta konvenuta sabiex isir xoghol ta' Gypsum fil-lukanda Golden Sands Resort, Ghajn Tuffieha. L-Inginier Raymond Vassallo xehed:-

"Nghid illi l-kumpanija Spot On Gypsum Limited kienet giet inkarigata mill-lukanda sabiex tinstalla l-gypsum coving, gypsum walls u gypsum soffits fil-kmamar tal-lukanda kif ukoll fl-areas pubblici tal-lukanda. Kien sar kuntratt ma' Spot On Gypsum Limited sabiex isiru x-xogholijiet" (fol. 102).

3. Waqt is-seduta tat-28 ta' Ottubru l-qorti nnominat lill-perit Mario Cassar sabiex jirrelata dwar il-kaz. Fir-rapport qal (fol. 139):-

"a) Illi gie ppruvat bi probabilita kbira illi l-coving fejn sehh l-incident kien xoghol tas-socjeta konvenuta. Ir-responsabilita kuntrattwali ta' bejn il-partijiet ma gietx ikkunsidrata mill-esponent ghaliex din tikkostitwixxi punt legali....."

c) Illi gie ppruvat illi parti mill-cornices kienu ghadhom ma nixfux meta twahhl, u l-coving li waqghet ma kellix kolla maghha li tindika illi l-istess kienet niexfa qoxqox, jew kienet ixrinkjat meta nixfet u b'hekk qatghet minn mal-kolla.

d) Illi wara l-incident tat-30 ta' Awissu 2008 il-klijent ta struzzjonijiet illi l-covings kellhom jitwahhlu wkoll bil-viti, oltre l-kolla. Dan fil-fehma tal-esponent kellu jkun attwat mill-bidunett tat-twahhil tal-covings".

4. Il-konvenuta tpoggi fid-dubju jekk il-coving li waqa' kienx twahhal minnha. Fil-fatt Anthony Abela xehed li wara li tlesta x-xoghol, "... l-istorekeeper tal-lukanda Radisson Golden Sands kien xtara minn ghandna madwar 167 metru ta' coving pero dan ma kienx twahhal minn Spot On u ghalhekk jien insaqsi fejn twahhlu dawn il-metri kollha ta' coving u minn min ? Mill-informazzjoni li ghandi dawn twahhlu minn nies imqabbdin mill-lukanda stess". In kontro-ezami xehed: "Ma nafx nghid jekk l-incident mertu tal-kaz sarx f'kamra illi kont hdimt fiha jien, jew is-subcontractor li qabba l-owner" (fol. 147)².

Madankollu jirrizulta li wara l-incident il-konvenuta giet infurmata b'dak li kien gara u ttiehdet id-decizjoni li l-coving ta' fuq is-sodod jintrabat

¹ Ara dokumenti a fol. 5 u 76.

² Ara wkoll x'qal Jesmond Abela, direttur iehor tas-socjeta konvenuta (fol. 164).

bil-viti. Sahansitra f'email datata 6 ta' Lulju 2009 li ntbaghtet lill-konvenuta, jinghad: "*There seems to be a problem again with the adhesion of the coving*" (fol. 214). Fuq bazi ta' probabilita li kieku l-coving li waqa' fil-kamra in kwistjoni ma sarx mill-konvenuta, kienet taghmel il-posizzjoni taghha cara sa mill-bidunett.

5. Anthony Abela, direttur tal-konvenuta, xehed li l-ikbar ghadu tal-coving hu d-dhul tal-ilma u li fil-kmamar tal-lukanda kien dahal hafna ilma mis-soqfa. Qal li problema ohra kienet *settlement* tal-binja. Pero:
 - i. M'hemmx prova li minn fejn waqa' l-coving kien dahal l-ilma. Sahansitra lanqas m'hemm prova li l-kamra 2630³ kienet fl-ahhar sular jew fuq il-kamra kien hemm terrazzin.
 - ii. Il-qorti hi tal-fehma li kieku l-coving waqa' minhabba li l-bini kien qieghed jistrieħ, ir-raguni tghidlek li l-kolla kienet tibqa' mal-coving. Pero' skond l-Inginier Vassallo il-bicca coving li waqghet ma kellix kolla maghha.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet il-konvenuta qalet ukoll li fil-kamra sovrastanti l-kamra 2630 sar xogħol strutturali. Skond il-konvenuta: "*Dan hu aspett iehor importanti li jista' jispjega x'gara u ghaliex*". M'hemmx provi li jindikaw li l-coving waqa' minhabba xogħol strutturali f'kmamar ohra. L-argument tal-konvenut hu bazat fuq incertezza.

6. Skond l-ingenier Raymond Vassallo kien ra l-coving li kien waqa' mis-saqaf u:

"... rajt li ma' din il-coving ma kienx hemm kolla mwahhla. Dan ifisser illi l-problema ta' adhesion kienet bejn il-gypsum coving u l-kolla u mhux bejn il-hajt u l-kolla"(fol. 102).

Għall-qorti hu evidenti li waqt ix-xogħol tat-twahhil tal-coving gara xi haga li wassal biex zmien wara bicca coving inqatghet minn mal-kolla u waqghet fuq Rogerson li kien fis-sodda. Ir-responsabbilta hi tal-konvenuta gialadarba x-xogħol sar minnha. 'Il fatt wahdu li l-coving nqata' minn mal-kolla hu prova li f'dik il-parti sar xogħol hazin. Għall-qorti dan ifisser li l-kolla ma kienx qabad sew mal-coving. M'hemmx prova li l-kolla kienet difettuza jew li kien hemm xi raguni estranja mix-xogħol li wettqet il-konvenuta li wasslet biex taqa' bicca mill-coving. Hu veru li fl-4 ta' Jannar 2006 il-perit inkarigat mill-progett hareg certifikat "*Of Practical Completion*", pero' b'daqshekk din m'hijiex xi garanzija li kull fejn sar xogħol ta' gypsum sar sew.

7. Il-konvenuta għamlet riferenza għal fatt li d-*Defects Liability Period* kien skada fil-5 ta' Jannar 2007. Pero' dan m'huwiex rilevanti għal finijiet ta' din il-kawza. Il-kontendenti ma kellhomx relazzjoni

³ Il-kamra fejn seħħ l-incident.

kuntrattwali. L-azzjoni tal-attrici tista' biss tirnexxi taht il-provvedimenti tal-kwazi-delitt.

8. Fit-twegiba guramentata l-konvenuta semmiet ukoll li Malcolm Rogerson f'ittra datata 8 ta' Settembru 2009 (fol. 19) kien semma li ma kienx sarlu ezami mediku serju fil-klinika fejn dakinhar tal-incident gie rikoverat. Pero' din kienet biss allegazzjoni u m'hemmx xi prova li Rogerson soffra xi danni minhabba l-kura li nghata fil-poliklinikk tal-Mosta.
9. L-attrici tippretendi hlas ta' €12,277.47 li jirrizulta li hallset lil Rogerson bhala kumpens. B'ittra legali datata 23 ta' Settembru 2008 (fol. 34) Rogerson ghamel claim ghall-hlas ta' danni in konnessjoni mal-incident li sehh fit-30 ta' Awissu 2008. Min-naha tal-attrici talbet li tinghata dettalji dwar il-claim ta' Rogerson⁴. Sussegwentment permezz ta' ittra datata 31 ta' Ottubru 2008 (fol. 39) l-attrici giet infurmata li Rogerson ma kienx qieghed imur ix-xoghol u mit-8 ta' Settembru sat-3 ta' Ottubru 2008 kien tilef madwar £8,600, filwaqt li bejn is-6 ta' Ottubru u 31 ta' Ottubru 2008 tilef madwar £8,500. Baqghet tigi skambjata l-korrispondenza u kien hemm qbil li Rogerson jigi ezaminat minn spezialist. B'ittra datata 10 ta' Marzu 2010 (fol. 55) Rogerson talab il-hlas ta' £21,262.26 li minnhom £10,000 jirreferu ghal telf ta' qliegh fil-perjodu Settembru sa Dicembru 2008 u £10,000 minhabba *brain injury of concussive type* skond certifikat ta' spezialist li ezaminah.

Il-qorti fehemet li l-attrici pproponiet dawn il-proceduri bhala surrogata fid-drittijiet ta' Rogerson. Fil-fatt fir-rikors guramentat iddikjarat li giet surrogata fid-drittijiet ta' Rogerson u f'dan ir-rigward ghamlet riferenza ghad-dikjarazzjoni li ffirmat (fol. 5) u fejn hemm dikjarat:-

"In consideration of such payment I place on record that Middlesea Insurance plc becomes subrogated to all my rights and remedies in respect of the subject matter insured in accordance with the laws of Malta".

Sahansitra fit-tieni talba l-attrici talbet dikjarazzjoni li s-socjeta konvenuta ghandha thallas ghad-danni li soffra Rogerson, **"... u ghal liema somma s-socjeta attrici tinstab illum surrogata"** (fol. 2).

Fic-cirkostanzi sabiex l-azzjoni attrici tirnexxi trid tinghata prova li Rogerson soffra danni⁵. M'huwiex bizzejjed li l-attrici taghti prova li hallset is-somma ta' £10,000 lil Rogerson. Il-hlas ta' £10,000 hu hlas li sar wara li l-attrici ddecidiet li taghlaq 'il kwistjoni bonarjament. Jidher li min-naha tal-attrici kien hemm 'il biza' li l-ispejjez kienu ser jizdiedu

⁴ Ara ittra datata 7 ta' Ottubru 2008 (fol. 36).

⁵ Il-konvenuta stess fir-raba' eccezzjoni ddikjarat li *"... jrid ukoll jigu ppruvati d-danni allegatament sofferti minn Malcolm Rogerson"* (fol. 15). Eccezzjoni li qatt ma giet irtirata.

jekk ma tasalx fi ftehim. Pero' d-decizjoni tal-attribici m'hijiex prova li Rogerson soffra d-danni. Ghalkemm l-attribici qalet li ghandha esperjenza vasta f'materji bhal dawn⁶, il-qorti ma tiddecidix il-kawzi fuq l-esperjenza li ghandha parti izda fuq il-provi li jressqu l-partijiet.

Skond l-Artikolu 559 tal-Kap. 12:

"Il-qorti ghandha fil-kazijiet kollha tordna li ssirilha l-ahjar prova li l-parti tista ggib".

F'dan il-kaz ma jistax jinghad li l-attribici ghamlet l-ahjar prova. Il-konvenuta hi konfrontata b'sett ta' dokumenti li ma gewx konfermati bil-gurament. Hawn il-qorti qeghda tirreferi principalment ghad-dokumenti li jikkonstitu:

- i. F'certifikati medici ta' certu Dr William F. Durward u Dr John Higgon;
- ii. Ittra li fiha jissemma qliegh li jinghad li Rogerson kellu fil-perjodu bejn l-4 ta' Gunju 2007 sat-13 ta' Marzu 2008 (fol. 62);
- iii. Ittra b'letter head ta' Tauris Managements Services Ltd li titratta dwar qliegh li kellu Rogerson (fol. 68);

u li suppost li jirrelataw ghad-danni li Rogerson kien qieghed ighid li soffra.

Min-naha tal-konvenuta ma kellha l-ebda opportunita li tikkontrolla dak li hemm dikjarat f'dawn id-dokumenti, li skond il-ligi m'humiex prova tal-kontenut (ara Artikoli 627 u 628 tal-Kap. 12). Is-socjeta konvenuta ma kellha l-ebda obbligu li tharrek lill-awturi ta' dawn id-dokumenti u kienet ghal kollox estraneja ghan-negozjati li saru bejn l-attribici u Rogerson⁷. L-oneru tal-prova kien tal-attribici. Hu veru li l-awturi tad-dokumenti huma kollha barranin li jghixu barra minn Malta, pero' min-naha l-ohra hu veru wkoll li dawn qeghdin kollha fi Stat Membri tal-Unjoni Ewropea u fir-rigawrd ta' liema japplika Regolamenti 1206/2001 ghal smiegh ta' xhieda f'*cross border litigation* per ezempju bl-uzu tat-tekonolgija (per ezempju ara paragrafu 10).

Jista' jsir l-argument li gialadarba fil-kors tal-gbir tal-provi l-konvenuta m'ghamlet l-ebda osservazzjoni dwar id-dokumenti li pprezentat l-attribici, ma kinitx qeghda tezigi li ssir prova dwar dak li jinghad fihom. Il-qorti ma taqbilx. Fir-raba' eccezzjoni l-konvenuta ghamlitha cara li l-attribici kellha taghti prova tad-danni li soffra Rogerson. Eccezzjoni li ghadha hemm. F'dak ix-xenarju l-attribici kellha l-obbligu li tressaq il-

⁶ Paragrafu 56 tan-nota ta' sottomissjonijiet.

⁷ Patrick Muscat, ufficjal tal-attribici, xehed li "*Sakemm wasalna ghal figura ta' €10,000 ma nfurmajniex lil Spot On, izda infurmajnihom wara u dan b'ittra fit-23 ta' Gunju 2010 fejn tajnihom kopja tad-dokumentazzjoni kollha*" (seduta tad-9 ta' Mejju 2012).

provi. Fic-cirkostanzi l-qorti ghandha quddiemha sitwazzjoni fejn m'hemmx prova li Rogerson soffra danni.

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi l-kawza billi filwaqt li tiddikjara li s-socjeta konvenuta hi responsabbli ghall-incident li sehh fit-30 ta' Awissu 2008 fil-kamra numru 2630 tal-lukanda Radisson Golden Sands Resort meta waqghet parti minn coving minn mas-saqaf u laqtet lil Malcolm Rogerson, tichad il-kumplament tat-talbiet attrici gialadarba m'hemmx prova li Rogerson soffra danni.

Spejjez a karigu tas-socjeta attrici.

Anthony Ellul.